

”א חסיד איז וויניקער גערעדט,
מער געטראכט
און נאך מער געטאן”

(משיחת י”ב תמוז תרצ”ט)

תשורה

משמחת הנישואין של
מנחם מענדל הלוי וחי' מושקא

סג”ל לנדא

כ”ג אדר ראשון ה’תשע”ט

פתח דבר:

שמחה זו מתקיימת ימים מועטים אחרי פטירתו של הרה"ח ר' אברהם צבי סג"ל לנדא הכ"מ, זקנו של החתן שיחי'.

אבינו-זקננו נולד בשנת תרע"ט בצאנז שבגליציה, להוריו ר' יהודה הלוי ומרת טילא ביילא, שהיו חסידי סדיגורה. בהיותו כבן שמונה עשרה נסע ללמוד בישיבת פינסק, שהיתה ישיבה בנוסח ליטא, ושם נתוודע לחסיד חב"ד שנתן לו קונטרסים ושיחות מכ"ק אדמו"ר הרי"צ. כך החל סדר התקשרותו לכ"ק אדמו"ר הרי"צ ולחסידות חב"ד.

עם פרוץ מלחמת עולם השני, ומנוסת כל הישיבות לוויילנא עברה גם ישיבת פינסק לשם.

באותה תקופה עסק אבינו-זקננו בחיזוק התלמידים שבאו מבתי חסידיים ועודדו לשמור על הנהגותיהם החסידיים ולימוד החסידות, ויסד אגודה בשם "איגוד תלמידי הישיבות מגזע החסידים בישיבות שונות". האיגוד זכה לקבל מכתבי ברכה ועידוד מכ"ק אדמו"ר הרי"צ אשר עודדו וברכמו ושלה קונטרסים וספרי חסידות בנוסף להשתתפותו בהוצאות האיגוד. כמו"כ קבלו עידוד וברכות מכ"ק האדמו"רים מאמשינוב ומאדז'יץ.

אור ליי"ב תמוז ה'ת"ש עבר אבינו-זקננו ללמוד בישיבת תומכי תמימים אשר בוויילנא אחרי שקיבל את ברכת כ"ק אדמו"ר הרי"צ, ובחורף ה'תש"א נמלט עם תלמידי הישיבה דרך רוסיה ויפן עדי הגיעו לשנחאי שבסין. עם תום המלחמה הגיע בקיץ ה'תש"ו - ביחד עם שאר התלמידים - לכ"ק אדמו"ר הרי"צ בברוקלין נ.י.

בתשורה זו מופיע מכתב שכתב לכ"ק אדמו"ר הרי"צ והתשובה שקיבל. כמו"כ מופיעה כתבה באידיש, ציור לדמות הרה"ח ר' יהושע אייזיק בארוך הי"ד - שהי' המשפיע בוויילנא - שכתב אבינו-זקננו לזכרו, עם תרגום חפשי לאנגלית. כן מופיעים עוד מכתבים, תמונות ורשימה מאותה תקופה.

בכדי שהקורא יקבל סקירה מפעולותיו של אבינו-זקננו ומפעולות "איגוד תלמידי הישיבות מגזע החסידים בישיבות שונות" בשנות ה'ת"ש וה'תש"א, מדפיסים אנו ברשות המו"ל, קטע מספר תולדות חב"ד בפולין ליטא ולטביא, המתאר את התקופה ההיא, ותודתינו נתונה להם.

* * *

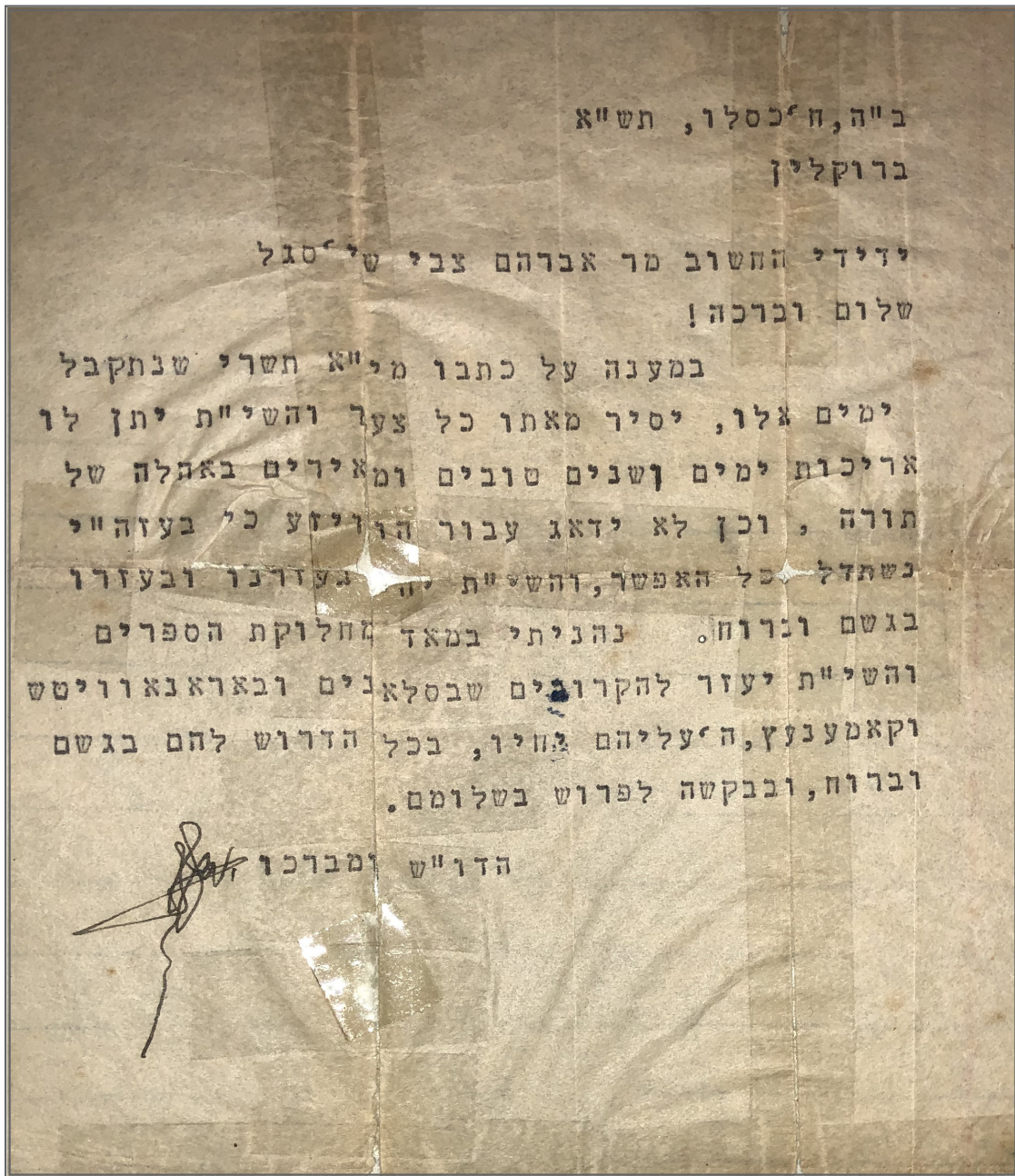
יהי רצון שזכרונו וזכרון פעולותיו יעמדו ליוצאי חלציו בכלל, ולהחתן והכלה בפרט. ויזכו לבנות בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

משפחת בראנשטיין

משפחת לנדא

מכתב אריכות ימים:

רקע מכתב זה הוא כדלהלן: אבינו-זקננו הגיע לישיבת תו"ת בוויילנא ב"ב תמוז ה'ת"ש, ונודע לו שכבר נשלח רשימה מתלמידי הישיבה לכ"ק אדמו"ר הרי"צ בניו יארק, ע"מ שיקבלו וויזה לאמריקה. והיות שהוא עדיין לא הי' תלמיד לא הופיע שמו בהרשימה. אבינו-זקננו כתב מכתב לכ"ק אדמו"ר הרי"צ בצער ודאגה ע"ד הנ"ל. וע"ז כותב לו הרבי "ואל ידאג עבור הוויזה..." ומברכו באריכות ימים.

מכתב שכתב בהיותו תלמיד בישיבת פינסק אל כ"ק אדמו"ר הריי"צ:

כ"ב
ג' ניסן ת"ש וויזניצער ישיבת פינסק.

כ"ן אדמו"ר שוויטץ.

פאער זבת אדמו"ר שוויטץ האבנע בהווי כבוד בפה בוישיבת
פינסק התמאורת פנת בפה. וצפ"ו חזן ויחד אפליסיס אסור
אפליס הדרי בא' מזרי השעה אנקר דירתו אוילטו, גאלן
הנני שצ"ו ווד כנת בפה. טרם שלו אושיבת תומכי תלמידי.
הנה נעלי בשאלתי ובקשתי אהרניץ קוהדריכט בפה
זעמם הטענות אנשה אשר אצ"ו פה.

הנה פנה וחברי האגוד בהישיבה אובשום חקורה בנת
התעלה והאו דבר חדש בהישיבה, ופסקן אי אמ אין בלה
שום זמנתי או התמאודו כי כל האודו בהישיבה אין נהגין
כ.

כן בזמן איוד החסידות הלאמה הקבוצים איודו השומר
בהישיבה אמ אין לה טעם הנימוס והדין שום טעם תצ"ו
אקורתי נהג הנימוס.

אם שתקום בזמן איוד השומר בש"ן. שהאו בקול לצ"ה
ובכי בפ"ו, והפירט בזמנא וזמ החדש ופ"ו ונעלי האיהנה וטווח
זמנתי האקורתי לצ"ו ולצ"ה את אין בלה השט שום צונע שבת
וכרא דאסור אבטת בשבת (אם אזו אי שאלנע אלה)

וכן בפ"ו זמן איוד זמנתי הנימוס וזמנתי וזמנתי
ותודותי והפירט בני שתמנע נעלי עטה יודת אלה, ו

אויף אהתנהגות הנהגה!

גם בלען אשר מתעללי בה'מורה חסידיו אוהבאויסע נחם ליעהם
הי שמועס ארענהם תענו והנע יראו שאלו איקלק הפונה, מעני
שאלו כי התנחו אצור חסידותם סך רובו מצדאי, אויף
אלקות הנהגה?

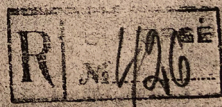
כן בלען אשר יחוד דודו דו לען איחוד תענו לע תלמוד
הע יח' - פ' אום כ' הם הצוי שליון ובלוי שלט ילד אפי
דחק גילום, יראו ומחורבנים הרוח החסידות, באורו כי ספר
התנחא והלנימם המדובקים בו הוא סך אקצוויים השנים
ובהצלת תורה, משאכ' אצ'ירום אהבה אקציה מצאת דרך
הצבחה שבתענו, וגם ההשפחה שבו אי אקצ'ר ליהינן
הסוב מעני דקות הצנימם וגם קרוב מאד שילוחו בצמחם
צוור הצמחם, והכחו כי ספר התנחא אינן עמל אצ'רותם
ל' דברי המצד'ר אחד המוחק אקצווי הישיבה, מעני
שהלען עמל אמצעה ל' אחיה נ' וכו' כ' אצ'ור
שאיס'ן אהאיו אהשיבה הנהגה דבר.

גם הנע נבון בלען ליכיו לוחם אשר אנו לצדאי
הרבה צבחה אצ'ורה וקציה אצ'בות אצ'הר אצ' האם לען
אום אקבול לען גם הצד ליכיו לוחם אקצ'רס רבים, וכו'
לען היום לען אום אקבול לע' —
ובנעל אצ'הי, השלח ולכני אסוב ארעמו באמת

(א)
 והבחר אלכסנדר מנחם, ואשקוף והבצירח הלאומי הנבחר
 והבצירח, ואשמואל בשט' מהלוי שוי: יהודים בן שיינרץ קירח, אהלו
 היתה בת חייטא. ואשמואל לויסה לוי התורה ולי הלאומי מתן
 הרחבה ושימון לוי השי"ת שדוק טובה באשמואל והרומנות
 והסתברח בזהה של תורה וצבורה במקל הלי צור.
 והלה הנט אחד מה אהלים השולחים בצור
 צברו קודם ומתוהקים בצור חלי החכמים
 ומשתחוים בהכנה ונראת הרומנות.
 : אוקהם צבו בן סורה היתה

א"ל
 א"ל
 א"ל

3
 Rabbi
 J. Schneersohn
 c/o Rabbi Jacobsohn
 494 Stone Ave.
 Brooklyn N. Y.
 U. S. A.

J. Z. Golmanas
 del A. H. Fallman
 Ukmerge (Lietuva)
 Kalviai

6-22-40
 4/24/40
 6/24/40

א. מכתב מענה מכ"ק אדמו"ר הריי"צ על שאלותיו

ב"ה י"ט סיון ת"ש
נויארק

אל התלמיד החשוב מו"ה אברהם צבי שי'
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ז לחדש העבר, נהניתי לשמוע משלומי הטוב, ולפלא שאינו כותב משלום חבריו התלמידים שי' כי הלא יודע הוא עד כמה חביב לי לשמוע ולדעת משלומם של בני תורה בכלל ומשלום תלמידי הישיבות בפרט, יפרוש גיני בשלומם וימסור להם את ברכתי שיצליח להם השי"ת בלימודם וביראת שמים.

בדבר שאלותיו:

אודות חגירת חגורה בשעת התפלה, צריכים לחגור ונהרא ונהרא ופשטי' ואין בזה שום חששא ומנהג ידוע הוא. ובענין לימוד החסידות הנה כבר החליטו חז"ל דלעולם ילמוד אדם במקום שלבו חפץ וכל אחד צריך ללמוד מה שלבו נמשך לזה יותר, כי העיקר הוא הפועל הטוב הבא ע"י הלימוד.

ובדבר לימוד המוסר הוא נחוץ במאד, כי לימוד המוסר והחסידות הוא כמו חרישה וזריעה, שהמוסר מרכך את הלב וקולף את שמנוניתו, והחסידות היא זריעה טובה ומשניהם יחד בא הצמיחה במדות טובות ויראת שמים ובידיעת אלקות, אבל ללימוד המוסר אין צריכים לא קול בוכים ולא רוח עצבות ולא דוקא עניני מיתה ועונש גיהנם וכדומה.

בדבר לימוד התניא ילמוד ברבים כפי יכלתו והבנתו, ובכללות לימוד התניא הנה ידוע הוא אשר התניא הוא תורה שבכתב בתורת החסידות חב"ד, וחומש הלא הכל לומדים ואין מי שיאמר אשר הוא למד עד גמירא לתכליתו, ולימוד התניא הנה האותיות בעצמן מעוררים ומאירים את הנפש.

יעזר לו השי"ת להתבשר בשורות טובות מאת הוריו יחיו ויעזר לו השי"ת שיהי' יר"ש חסיד ולמדן ויסתדר בסדר טוב בגשמיות וברוחניות באהלה של תורה.

מזמן לזמן יכתוב לי מהנעשה אתו עמו ועם חבריו התלמידים יחיו מהאיגוד וגם שאינם מהאיגוד ולכולם כאחד יעזר השי"ת שיצליחו בלימודם ויהיו יראי אלקים ויתרחב גבולם של בני תורה להאיר את חשכת העולם באור תורה ויראת שמים.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ב. מענה כ"ק אדמו"ר הריי"צ לאבינו-זקננו אודות רצונו ללמוד בתומכי תמימים

ב"ה, י"ג ניסן, ת"ש
לייקוואוד.

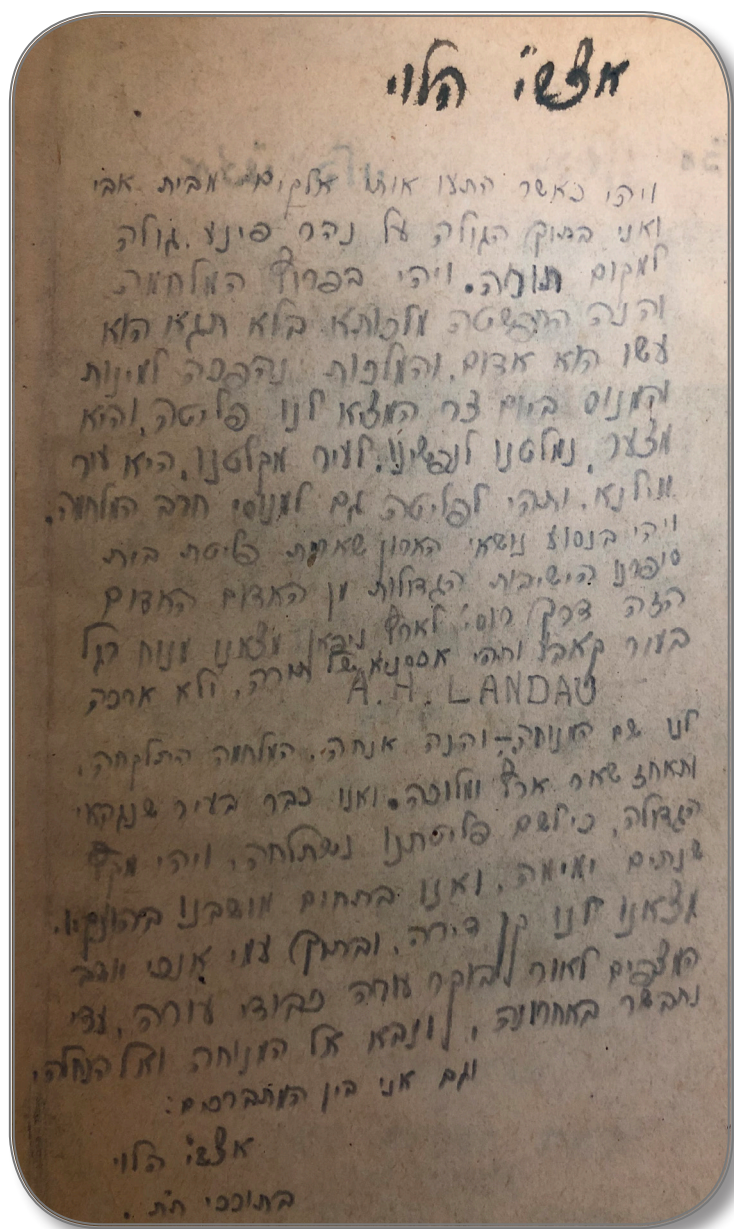
אל התלמיד החשוב והנעלה
מר אברהם צבי שי' סג"ל
ווילנא
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיו"ד אד"ש - שקבלתיו זה עתה ששלחוהו לי מריגא לפה - בדבר שאלתו אודות התשוקה והכוסף לשיבה שלומדים חסידות ומתנהגים ברוח החסידות, צריך להודות לה' כי טוב על אשר האיר את בינתו והעיר את לבבו בכוסף כזה והזמין לו האפשרות למלאות חפצו זה בישיבת תומכי תמימים יצ"ו, והשי"ת ימלא משאלות לבבו שיהי' יר"ש חסיד ולמדן ויסתדר באהלה של תורה ועבודה ויצליח בלימודיו ובעבודת ברור ותקון המדות ובקיום מצות מעשיות בחיות ובהרגש פנימי ברוח החסידות.

מזמן לזמן יודיעני מהנעשה אתו עמו והשי"ת יהי' בעזרו בגו"ר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

רשימה כתובה ע"י אביגו-זקנגו בהיותו תלמיד בישיבת תומכי תמימים בתחום המושב (גטו) בשכונת הונקיו שבשנחאי, בה מתאר מסעיו וגלגוליו בשנות המלחמה. רשימה זו נכתבה ע"י על עמוד חלק בתחילת ספר כתבי קודש מכ"ק אדמו"ר הרש"ב, וכתובה בלשון עשירה ומליצית.

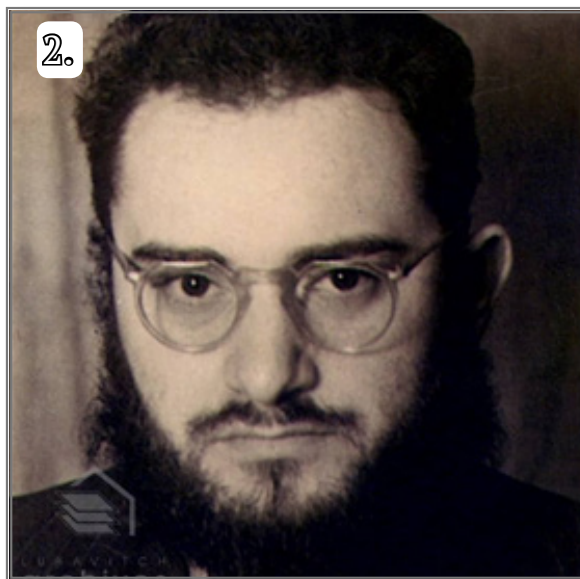
ויהי כאשר התעו אותי אלקים מבית אבי ואני בתוך הגולה על נהר פונע גולה למקום תורה. ויהי בפרוץ המלחמה והנה התפשטה מלכותא בלא תגא הוא עשו הוא אדום. והמלכות נהפכה למינות והמנוס ביום צר המציא לנו פליטה והיא מצער. נמלטנו לנפשינו לעיר מקלטינו, היא עיר ווילנא. ותהי לפליטה גם למנוסי חרב המלחמה. ויהי בנסוע נושאי הארון שארת פליטת בית סופרנו הישיבות הגדולות מן האדום האדום הזה דרך רוסי' לארץ ניפאן מצאנו מנוח רגל בעיר קאבי ותהי אכסניא של תורה, ולא ארכה לנו שם המנוחה - והנה אנחה, המלחמה התלקחה, ותאחז שאר ארץ ומלוכה. ואנו כבר בעיר שנגהאי הגדולה, כי לשם פליטתנו נשתלחה. ויהי מקץ שנתים ימימה, ואנו בתחום מושבנו בהונקיו, מצאנו לנו קן דירה, ובתוך עמי אנכי יושב המצפים לאור בוקר עורה כבודי עורה, עדי נתבשר באחרונה, ונבא אל המנוחה ואל הנחלה.

וגם אני בין המתברכים:
אצב"י הלוי
בתוככי ת"ת.

רשומה בתחום המושב בשנגהאי

תמונות

1. תמונה שהופיע בעיתון יפני, עם הגעת בחורי הישיבה לעיר 'קאבע' שביפן. אבינו-זקננו מופיע במרכז התמונה (עם המטרי').

2. תמונה זו מאבינו-זקננו, היא אחת מכמה תמונות שנדפסו בעיתון 'המודיע' עם הסיפור הבא מפי הרב יהודה אופנהיימר, רב ב'פורסט הילס': לפני כמה שנים, נסעתי עם משפחתי לטיול ברחבי ארצה"ב, בדרך חזרה שהינו לילה אחד בעיר 'קודי' שבמדינת 'וויומינג'. כשעמדתי בתור באחד ה'סופרמרקטים' בעיר, ניגש אלי אדם ושאלני באנגלית עם מבטא טקססי חזק, "האם אתה 'ראביי'?" אחרי דו-שיח קצר אמר לי שהוא מחפש 'ראביי' כבר שנים רבות. כי לפני כיוכל שנים, אחרי המלחמה, הי' הוא - מאקס קרוגר - חיל בצבא האמריקאי, ומוצב בשנחאי. אחד מתפקידיו הי' צילום מועמדים הרוצים להגר לארצה"ב. בין המצולמים היו כמה שבלטו מאד בנוף המקומי עם חזותם הרבנית, ולכן שמר כמה מאותם תמונות בחשבו שבעתיד אולי יפגוש ב'ראביי' שימצא בהם עניין. (Credit: Lubavitch Archive)

ר' יהושע אייזיק בארוך נ"ע הי"ד א תמימות'ער צארסקע סאלדאט

הרה"ח ר' יהושע אייזיק בארוך הי' תלמיד בתומכי תמימים שבליובאוויטש והי' ידוע עם היראת שמים ואהבת ישראל שלו. אחרי נישואיו הי' משפיע של אנ"ש בקאוונא, ובפרוץ המלחמה נתמנה ע"י כ"ק אדמו"ר הרי"צ להיות המשפיע דישיבת תומכי תמימים בוויילנא. אבינו-זקנו - כותב שורות אלו - התדבק אליו בקשר פנימי והרבה לדבר בשבחו. ר' יהושע אייזיק נספה עקה"ש בט' מר חשוון ה'תש"ב בגעטא קאוונא. הי"ד.

געווען מיט תמימות. און א כל-שכן זיין אומבאגרעניצטע טיפע איבערגעגעבענקייט און התקשרות צום רבי'ן כ"ק אד"ש איז אוודאי געווען מיט טיפע תמימות.

מיט זיין תמימות האט ער יעדער זאך גענומען מיט דער גאנצער אויפמערקזאמקייט. עס איז ניט געווען ביי אים קיין קליינע און מינדערווערטיקע זאכן. מיט זיין טיפע ערנסטקייט וואס האט געווארצעלט פון זיין סובטעל-ריין תמימות'דיק הארץ האט יעדער מינדעסטע באוועגונג און יעדער אפילו אומבאמערקבארע געוואוינהייט געהאט א ברייטע און טיפע אויסרעכענונג אין זיין מויער-פעסטן סור מרע ועשה טוב.

מיט זיין גרויסן תמימות-ערנסטקייט איז ער געווען א שומר הזמן וואס איך האב נאך ניט געזען זיינס גלייכן צווישן היינטיקע חסידים. און מיט זיין געוואלדיקער תמימות איז ביי אים געווען דער ענין פון סדר און ענין פון עבודה וואס ער האט אויף דעם געהארעוועט מיט דעם גרעסטן קבלת עול.

האבענדיק דעם זכות צו וואוינען צוזאמען מיט אים א שטיקל צייט האב איך געהאט די ברייטסטע געלעגענהייט אים צו קענען אבסערווירן און צוקוקן זיך צו זיינע הנהגות, און פאר מיר איז דאן קלאר געווארן אז איך האב פאר זיך א סוג עובד וואס זיין יעדער מעשה דבור און מחשבה איז אויסגע'חשבונ'ט און מסודר אין צייט און אין ארט. און ביי מיר האט זיך אפגעלייגט אין געדאנק אז אט דאס איז א "ב י נ ו נ י" פון אונזער דור חסידים.

ער איז געווען דאס וואס מען רופט אויפ'ן חסידישן לשון א בעל עבודה, א בעל לב.

ווען איך האב אים דאס ערשטע מאל געזען האט ער גלייך געצויגן מיין אויפמערקזאמקייט און אינטערעס ווי אן אדם המעלה, און וואס מער איך האב זיך מיט אים געטראפן, אלץ מער איז שטארקער געווארן מיין צוטרוי צו אים, ביז ער האט געוואונען מיין פארערונג און מיין ביטול ווי צו א מענטש א רוחני, און ווען ער האט אויף מיר געווינקט ווי אן אומדירעקטער און דירעקטער משפיע האב איך זיך צו אים איבערגעגעבן מיט מיין גאנצער יוגענטליכער איבערגעגעבענקייט.

ער איז דאן געווען א יונגערמאן אין די פערציקער יארן, זיין פיגור א דארע, פון מיטעלען וואוקס, דער רוקן א ביסל געבויען, מיט שווארצע גרויסע אויגן, וואס האבן שטענדיק דערציילט פון טיפע נשמה'דיקע איבערלעבענישן און וואס האבן אויף אלעמען און אויף אלץ געקוקט מיט ליבשאפט און רחמנות.

זיין שטערן פלעגט זיך אפט איינקנייטשן טיף און ערנסט, און זיין שטענדיק ווייס-בלאסער געזיכט פלעגט ווערן נאך מער בלאסער ווען ער פלעגט ליידין פון הארץ-נערוועזיטעט וואס עס איז געווען ביי אים א כראנישע קראנקהייט.

דער בולט'סטער כאראקטער שטריך וואס קען אים אמקלארסטן כאראקטעריזירן – אויף וויפיל דאס איז בכלל מעגלעך צו געבן א קלאר בילד פון דעם מהות רוחני פון אזא סוג מענטש – איז די גרויסע און הייליקע מדה פון חסידישע תמימות.

תמימות – ערנסט, דאס איז געווען ר' יהושע אייזיק אין אלץ. זיין לערנען חסידות גאנץ פרי, פאר'ן דאוונען, איז געווען מיט חסידישער תמימות. זיין התפעלות'דיקער דאוונען איז געווען מיט תמימות. זיינע התפעלות'דיקע בכיות אין דאוונען, זיין פארברענגען און זיינע שיינע עבודה'דיקע מדות טובות זיינען

“געגאנגען” דעם גרענעץ קיין ליטע, אין מלחמה יארן ת”ש-תש”א פלעגט צורייבן דאס שטיינערסטע הארץ.

זיין פארברענגען איז געווען אין זיין אינהאלט און אין זיין טאן א לאנגע קריאת שמע שעל המטה. ער פלעגט מאכ’ן א חשבון צדק און דאס מיט אזויפיל תמימות’דיקע הארציקייט, וואס עס פלעגט רייניקן, ווי א הארציקער פאטער רייניקט זיין קינד.

זיין התקשרות צו כ”ק עט”ר אד”ש איז געווען ע”ד ההפלאה. ער פלעגט מקיים זיין – מצד עצמו – יעדען גילוי דעת פון הנהגה טובה פון כ”ק אד”ש פון חזרת משניות בעל פה, וואס ער פלעגט אויף דעם הארעווען מיט אזויפיל סאלדאטסקע קבלת עול עד מיצוי הנפש ממש.

זיינע געגועים צו כ”ק אד”ש זיינען געווען נפשיות’דיקע. ווער ס’האט געהערט זיינע הייסע תמימות’ע בכיות אין יאר ה’ת”ש, מיט דעם באקאנטן פתגם “רצוננו לראות את מלכנו”, האט געפילט אז דאס איז א נפש’דיקע התקשרות.

ער אליין פלעגט זאגן אז ער איז דעם רבינס א צארסקע סאלדאט. מיר וועלן נאר צוגעבן א תמימות-ערנסטער צארסקע סאלדאט.

ת.נ.צ.ב.ה.

א גרויס הארץ, א הייס און ערנסט-תמימות’דיק הארץ, וואס פאר א זייטיקן אבסערוויר האט טיילמאל זיך געקענט אויסדוכטן אז זיין ברענענדיקע אהבה ויראה שטעלן צוליב זייער גרויסקייט, טיילמאל אין שאטן זיינע מוחין. ער האט אין א פארברענגען א מאל ביטער געיאמערט אויף דעם, חושד זייענדיק זיך אז עס פעלט אים עבודת המח לויט ווי עס זיינען די אנווייזונגען פון חב”ד’ס עבודה פנימית.

זיין דאוונען איז געווען מיט בכיות און מיט מרירות אבער טיילמאל אויך מיט שמחה.

און כאטש ער איז געווען נוטה צו מרירות איז ער אבער געווען א שטארקער מעורב בין הבריות און מתקבל ביי אלע וואס האבן אים אפילו נאר געזען. דאס איז געווען צוליב זיינע הארציקע מדות טובות וואס האבן געהאט אן אמת’ן עבודה’דיקן יופי, וואס דאס פלעגט מענטשן ממש ווי קלעפן צו אים. און אויך אין זיינע מדות טובות, איז דער גולת הכותרת געווען די גרויסע הארציקע תמימות מיט וואס ער פלעגט טאן א טובה. די תמימות’דיקע צופרידנקייט דערביי, דאס פלעגט אונז תלמידים ממש ווי קלעפן צו אים.

זיינע הארציקע, מיט טרערן דורכגעווייקטע, קאפיטלעך תהלים פאר אן אומבאקאנטן חולה אדער אן איד וואס איז גראד

ו' תשרי ה'תש"נ

Reb Yehoshua Aizik Baruch:

A Sincere, “Tsarske” Soldier*

The Chosid Reb Yehoshua Aizik Baruch was a student in Tomchei Tmimim in Lubavitch. He was known for his Yiras Shomaim and his Ahavas Yisrael. When the war broke out, he was appointed by the Frierdiker Rebbe to serve as the Mashpia of Tomchei Tmimim in Vilna. Our father-grandfather – who wrote the following graph – became deeply attached to Reb Yehoshua Aizik while in Vilna, and would often speak of him with very high regard. Reb Yehoshua Aizik died at kidush hashem in the Kovno ghetto, 9 Cheshvan 5702.

(Free Translation)

When I saw Reb Yehoshua Aizik for the first time, he immediately caught my attention as an exalted individual. The more I met him, the stronger my faith in him grew, until he won over my respect and Bittul as to a spiritual person. When he began to influence me as a Mashpia, both directly and indirectly, I submitted myself to him entirely with all of my youthful devotion.

He was then a young man in his forties, of average height, with a thin figure and a slightly stooped back. His large black eyes spoke of his profound Neshamah life experiences, and which looked upon everyone and everything with love and compassion.

He would often furrow his brow deeply and seriously. His pale face would become even more pale when he would suffer from heart anxiety, a chronic illness of his.

The most prominent trait that characterized him the best—if it’s even possible to properly portray the spiritual nature of such a person—is the great and sacred trait of Chassidishe sincerity, Temimus.

Sincere Temimus. That’s what Reb Yehoshua Aizik was in every area. When he studied Chassidus early in the morning before davening, it was done with Chassidishe Temimus. His passionate davening was full of sincerity. His emotional cries during davening, his farbrengens, and his beautiful, well-developed

Midos were all with sincerity and Temimus. All the more so his unlimited, deep submission and Hiskashrus to the [Frierdiker] Rebbe; they were certainly permeated with deep Temimus.

His Temimus led him to give everything his complete attention. Nothing was small or unimportant to him. Due to his tremendous earnestness, rooted in his pure, sincere heart, his every minor behavior and even his seemingly unnoteworthy customs were the result of a broad and penetrating calculation, consistent with his rock-solid Sur Meira and Asei Tov.

With his great Temimus, he used every moment of his time wisely, in a manner that I have yet to see equaled among today’s Chassidim. His amazing Temimus caused him to view orderliness as an Avodah in and of itself, over which he toiled with the greatest Kabolas Ol.

Having had the merit to live in the same dwelling as him for some time, gave me the greatest opportunity to observe him and watch his conduct. It became clear to me that before me stood an oved of such caliber whose every action, thought, and speech was thought out and accounted for in both time and place. It became crystalized in my mind that this was in fact a Beinoni in our generation of Chassidim.

To use Chassidishe terminology, he was what we

* Lit. a Czarist soldier, suggesting an absolute unquestioned loyalty.

would call a Baal Avodah and a Baal Lev.

He had a big heart. One filled with warmth and genuine sincerity. To the observer it could sometimes appear as if his tremendous fiery Love and Awe [in service of G-d] overshadowed, due to their greatness, his intellectual accomplishments. Once at a Farbrengen he cried bitterly about this, suspecting himself of lacking in the service of the mind, as the Avodah Pnimis of Chabad demands.

His davening was replete with crying and anguish, but oftentimes also with joy.

Although he was predisposed to bitterness, he was well-liked by all, even those who merely set eyes upon him. This was because of his heartfelt good Midos that shone with the beauty of genuine Avodah. This caused many to be drawn towards him. Also, with regard to his good Midos, their crowning characteristic was the warm sincerity with which he would do a favor for another, and the sincere joy which he felt in doing so. This made us, his students, truly cling to him.

Hearing his heartfelt, tearfully recited Tehillim said for an ill person he didn't even know, or for someone

who was attempting to cross the Lithuanian border during the war years (1941-1940) — would dissolve even the most hardened of hearts.

His Farbrengens were in their content and tone—a lengthy Krias Shema She'al Hamitah. He would make a self-evaluation with such sincere earnestness that would cleanse us, as a father would cleans a child.

His Hiskashrus to the [Frierdiker] Rebbe was a wonder to behold. On his own accord, he would fulfill any good practice which the Rebbe expressed a desire for, such as reviewing Mishnayos by heart, over which he toiled with such soldier-style Kabolas Ol, placing his absolute entire energy into it.

His yearning for the Rebbe came from deep down in his soul. Whoever heard his searing, sincere cries in 1940, along with the well-known cry, “We want to see our king!” felt that this was a soul-to-soul Hiskashrus.

He would say of himself that he was the Rebbe's “Tsarske soldier.”

We will only add that he was a Temimus-sincere Tsarske soldier.

קטע מספר תולדות חב"ד בפולין, ליטא ולטביא

איגוד התלמידים מגזע החסידים

באותה שעה נתאספו לוויילנא תלמידי ישיבות רבות, מרחבי פולין. כל קבוצה מצאה לעצמה פינה באחד מבתי הכנסת שבו נאספו ללמוד.

כדי להקל ולעודד את עצמם, יסדו התלמידים לעצמם "איגוד התלמידים מגזע החסידים". כשכתבו על כך אל רבינו, השיב להם ב"א אדר" (ח"ה אגרת א'קנה):

במענה על מכתבם מיום ד' לחדש זה, אשר נתעוררו ליסד איגוד התלמידים מגזע החסידים אשר בישיבות קאמעניץ, קלעצק, פינסק, ביאליסטאק, לאמזא, אסטראו-בריסק, ישיבת חכמי לובלין, תומכי תמימים, וסלונים-חסידים, וגם התקינו תקנות כלליות, וגם בחרו בועד רוחני ועד הפועל, הוא דבר טוב מאוד.

והכל תלוי בזה עד כמה יהי' הועד הרוחני מסור ונתון לזה, לעורר מזמן לזמן את ועד מקומי בכל ישיבה לשמור את הזמני קביעות הלימודים וההתעודות, ועד כמה יהי' פועל ועובד להוציא לפועל את התקנות שהתקינו ולהתדבר עם שארי הישיבות, שבלי ספק גם תלמידים גזע החסידים משארי הישיבות ישתתפו ויכנסו בחפץ לב באיגוד הלוזה.

והשי"ת יעזור להם ויצליחו בעבודתם ופועל ידם ירצה ה', ויביאו תוצאות טובות בחיזוק לימוד התורה ביראת שמים וקיום המצוות בהידור כהוראת תורת החסידות.

בבקשה לכתוב לי מזמן לזמן ממצב עבודתם ופעולותיהם, ומה שיהי' בידי לעזור להם בודאי אעזור.

ובט' ניסן (ח"ה אגרת ד'תשנט):

נהניתי לשמוע משלום התלמידים שי' ומסדרי הכינוס שהם מסדרים מזמן לזמן, ואתעניין לדעת נושאי השיחות דיבורים ונאומים בעת התוועדותם.

בטח עורכים הם פרטי כל מכוניסיהם ואסיפותיהם - ואם אין עדיין כזאת נחוץ אשר יסדרו על להבא בסדר נכון - אשר במדה האפשרית יואילו לשלוח לי העתק, כן רשימת התלמידים בכל ישיבה וישיבה, והתקנות היסודית ואת אשר הוסיפו.

אודות הגמ"ח מאה וחמשים לאט, הנני כותב עתה לידידי הנכבד וו"ח א"א מוהר"א שי' כהנר בעיר קאוונא. כן הנני מעמיד ברשותו של התלמיד החשוב והכי נעלה וו"ח א"א מו"ה אברהם צבי שי' סגל, מנהל האיגוד, סך מאה לאט לחדש, במשך ארבעה חדשים ניסן-תמוז - נוסף על המאה וחמשים הנ"ל - לצרכי הנהלת האיגוד, בשילוח מעורר מארגן ומסדר בין תלמידי שאר הישיבות שי' והשי"ת יהי' בעזרם בגו"ר.

התלמיד ה"ר אברהם צבי סגל (או כפי שהי' נקרא גם "לנדא", וגם "פאלמאן") הי' מנהל האיגוד, ואודותיו סיפר התלמיד ה"ר אברהם יצחק גארפינקל (כפר חב"ד 334 ע' 33):

אז גם נתייסד איגוד תלמידי הישיבות מזרע החסידים, אשר היו מתאספים מזמן לזמן במטרה להפיץ את לימוד דרכי החסידות.

מנהל האיגוד היה הרב אברהם-צבי פאלמאן, שהיה תלמיד בישיבת פינסק. הוא נעשה לתלמיד בישיבתנו, והצטרף יחד אתנו בניסיעתנו לאמריקה.

בי"ג ניסן כתב לו רבינו (ח"ה אגרת ד'תשסב):

בדבר שאלתו אודות התשוקה והכוסף לשיבה שלומדים חסידות ומתנהגים ברוח החסידות, צריך להודות לה' כי טוב על אשר האיר את בינתו והעיר את לבבו בכוסף כזה, והזמין לו האפשרות למלאות חפצו זה בישיבת תומכי תמימים יצ"ו. והשי"ת ימלא משאלות לבבו שיהי' יר"ש חסיד ולמדן, ויסתדר באהלה של תורה ועבודה ויצליח בלימודיו ובעבודת בירור ברוח החסידות.

אמנם היו לו קשיים בזה, ונמשך הדבר עד י"ב תמוז, כמסופר במכתבו של המשפיע ה"ר יהושע אייזיק בארון אל רבינו, בח"י תמוז ת"ש:

מר אברהם צבי סג"ל לאנדא, שלמד בישיבה פינסק... וכתב מכבר לכ"ק שחפץ ללמוד בתו"ת, ושאל מכ"ק ע"ז, והסכים כ"ק ע"ז, אך מחמת החוקים דפלסים מהמשל' הקודמת (?) לא נתנו לו להביא לידי פועל, וכעת הוקל הענין הזה, ובא על י"ב תמוז, על מנת להשאר תלמיד בתומכי תמימים.

ובי"ז בתמוז כתב הרא"צ לנדא אל רבינו:

הנני בזה להודיע מבואי תה"ל לשיבת תומכי תמימים בשעטמו"צ ביום י"א תמוז.

אחר כך המשיך לדווח על סדרי לימוד החסידות שארגן בישיבת פינסק ועוד.

* * *

בי"ט סיון כתב לו רבינו אודות איגוד תלמידי הישיבות (ח"ה אגרת א'רג):

מזמן לזמן יכתוב לי מהנעשה אתו עמו, ועם חבריו התלמידים יחיו מהאיגוד, וגם שאינם מהאיגוד. ולכולם כאחד יעזר השי"ת שייצליחו בלימודם, ויהיו יראי אלקים ויתרחב גבולם של בני תורה, להאיר את חשכת העולם באור תורה ויראת שמים.

וביום ועש"ק מטות, כ' תמוז, כתב אל רבינו:

הנה היות שכמה ישיבות מתאוננים על חוסר ספרי חסידות, ומבקשים לשלוח להם ס' התניא ומאמרי כ"ק, ובישיבת תומכי תמימים נמצא ספרי התניא השייכים לכ"ק מהוצאת "ראם", על כן בקשתינו בזה בדרך אפשר להואיל נא לנדב איזה סכום ספרים על איגודינו, וגם לשלוח לנו - כל עוד שאפשר זאת - מאמרים ושיחות.

אתמול בא מכתב מישיבת קאמיניץ, ומבקשים שנסתדל להשיג מכ"ק מכתב התעוררות וחיזוק לחברי האיגוד בשייכות עם מצב ההוה.

בישיבת ביאליסטאק הנמצא בברוד לומדים ג' בחורים בכל יום חסידות, אצל התמים ר' אברהם לווינטאט⁸⁸ שי'. בש"ק בלק הי' הנ"ל בוויילקאמיר, וחזר חסידות ב' פעמים במנין ליובאוויטש, והי' בערך כ' מתלמידי ישיבת פינסק הנמצאת שם.

בינתיים קיבלו מכתב עידוד גם מהאדמו"ר רבי שמעון שלום קאליש מאמשינוב, המתחיל:

מאד ערבה עלי' השמועה טוב כי לבכם ער לעשות איגוד

ביום ב' כג תמוז התקיימה אסיפת ועד הרוחני של האיגוד, ובח' מנ"א דיווח המזכיר ה"ר אברהם צבי לנדא:

הננו בזה להודיע אשר ביום ב' מסעי התקיים אסיפה מועד הרוחני שאצל המרכז, ואחרי משא ומתן הוסכם להנהיג אצל כל החברים לחזור בכל התוועדות מאמר חסידות בע"פ מהמאמרים הנדפסים בספרי תלמידי הבעש"ט והמגיד נ"ע.

הצענו החלטה זו להשיבות, וכבר קבלנו מכתב משיבת קלעצק, שבו מודיעים אודות התוועדות בר"ח אב, והחליטו להתוועד בכל ר"ח, ובחודש זה להתוועד גם בט"ו באב, ועל כאו"א לומר איזה דיבור או הערה בחסידות, או ממאמרי גדולי מנהיגי החסידות נ"ע.

נחוץ להקדים שהחברים דשם הם מג' דרכים שונים, קארלין, סלאנים, פוילין, וכ"א מהג' חבורות הנ"ל עורכת סעודה ג' דש"ק בפני עצמה באופן מיוחד. חסידי קארלין יש להם סדר להוועד במוצש"ק ולספר סיפורים מצדיקים נ"ע, והם בערך ט"ו תלמידים ושומרים כל מנהגיהם בדיוק. מג' הנ"ל, הנה חסידי פוילין נמשכים יותר לחסידות חב"ד.

החסידות ביניכם, בכוונה רצויה להתנהג בכל ענינים עפ"י ההוראה שהורו לנו רבותינו הק' זלה"ה.

וכן מהאדמו"ר. רבי שאול ידידי' אלעזר טאוב ממאדזיץ, המתחיל:

לקראת משאלתכם להביע לכם דעתי בדבר התיסדות על ידכם איגוד לתלמידי השיבות מגזע החסידים. בודאי בעתים הללו עת אשר קיבוץ היהודי הכי גדול נשבר לרסיסים, ואתו עמו בנין החסידות, אשר אבן פינתו ויסודו הונח על ידי הבעש"ט, והוקם על ע"י הבאים אחריו דור דור ודורשיו, תפקיד גדול איפוא על פליטת בית ישראל מגזע החסידים והנוהים אחרי הלוכה בקודש להתאזר חיל לשמור על אוצר הקנינים וערכים הרוחניים אשר רכשה לה החסידות בכל כך מס"נ.

ובכ' מנ"א הוא דיווח לרבינו:

הננו שולחים בזה העתק מכתביהם של האדמו"ר מאמשינאוו וממאד[זיץ] שליט"א.

עומד באמצע. בהיותו בישיבת פינסק עם כמה תלמידים צעירים

לזכות

החתן הרה"ת ר' **מנחם מענדל**
והכלה המהוללה מרת חיי' **מושקא** שיחיו

סג"ל לנדא

לרגל נישואיהם כ"ג אדר א' ה'תשע"ט

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **יוסף** וזוגתו מרת **שפּרה** ומשפחתם שיחיו

סג"ל לנדא

הרה"ת ר' **פרץ** וזוגתו מרת **גיטל מלכה**

ומשפחתם שיחיו

בראנשטיין